

BRM

Racib. RM do wiadomości

Protokół Kontroli

Nazwa i adres kontrolowanego podmiotu: Urząd Miasta Racibórz, ul. Króla Stefana Batoryego 6, 47-400 Racibórz.

Imię i nazwisko kierownika kontrolowanego podmiotu: Jacek Wojciechowicz – Prezydent Miasta Racibórz.

Imię i nazwisko kontrolujących:

1. Henryk Mainusz – Przewodniczący Komisji Rewizyjnej
2. Justyna Poznakowska – Zastępca Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej
3. Piotr Klima – członek Komisji Rewizyjnej
4. Dariusz Polowy – członek Komisji Rewizyjnej
5. Adam Witecki – członek Komisji Rewizyjnej

Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych: Kontrola rozpoczęła się w dniu 11 września 2024 r. a zakończyła się 06.08.2025 r.

Okres objęty kontrolą: 2021 r. - 2024 r.

Przedmiotowy zakres kontroli:

Kontrola problemowa Urzędu Miasta Racibórz w zakresie zaawansowania prac nad projektem systemu odbioru wód opadowych dla miasta Racibórz w latach 2021 – 2024.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie Uchwały nr IV/56/2024 Rady Miasta Racibórz z dnia 28.08.2024 r., która określiła plan pracy Komisji Rewizyjnej.

Przebieg i wynik czynności kontrolnych, a w szczególności wnioski z kontroli działalności kontrolowanego podmiotu oraz wskazanie dowodów potwierdzających ustalenia zawarte w protokole:

Komisja Rewizyjna prowadziła kontrolę na posiedzeniach w dniach: 11.09.2024, 2.10.2024, 9.10.2024, 13.11.2024, 4.12.2024, 15.01.2025, 12.02.2025, 12.03.2025, 2.04.2025, 9.04.2025, 14.05.2025, 4.06.2025, 11.06.2025 i 6.08.2025 r.

Podczas posiedzeń Komisja Rewizyjna wysłuchała wyjaśnień naczelników oraz pracowników Wydziałów: Ochrony Środowiska i Rolnictwa – Naczelnika Przemysław Dejneki, Dróg Miejskich – Naczelnika Tomasza Mazura, Komunalnego – Naczelnika Piotra Glapy, Inwestycji i Urbanistyki – Naczelnika Mariusza Mrozka oraz Biura Zarządzania Kryzysowego – Kierownika Stanisława Mrugały.

Komisja Rewizyjna podczas posiedzeń zapoznała się z następującymi dokumentami i pisemnymi informacjami przedstawionymi przez kontrolowany organ:

Komisja Rewizyjna odbyła posiedzenia połączone z wizjami lokalnymi terenów narażonych na zalewanie w czasie intensywnych opadów deszczu.

Tereny te zostały wskazane przez Kierownika Biura Zarządzania Kryzysowego i Naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa oraz mieszkańców terenów bezpośrednio narażonych na zalewanie. Niektóre z nich zostały również wytypowane przez członków Komisji.

Komisja Rewizyjna podczas posiedzeń otrzymała wszystkie wnioskowane dokumenty, wyjaśnienia i informacje od kontrolowanego organu.

Wnioski oraz propozycje co do sposobu usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli:

Dębicz

Obszar położony wzdłuż ulicy Brzeskiej, przy skrzyżowaniu z ulicą Rybnicką.

Rów nr 10 biegnący wzdłuż skarpy ulicy Brzeskiej odprowadza wody opadowe z terenów po byłej garbarni oraz ulicy Brzeskiej w stronę skrzyżowania ulic Brzeskiej i Rybnickiej. Przy remoncie skrzyżowania zmodernizowano i wymieniono orurowanie natomiast pod torowiskiem w miejscu wlotu do kraty nie wymieniono go. Krata zatyka się płynącymi z wodą zanieczyszczeniami zawężając przepływ. W korycie rowu zalegają przeszkody i zanieczyszczenia. Nie jest odprowadzana większość gromadzącej się wody opadowej.

Zgodnie z sugestią przedstawiciela miejscowego OSP należy odtworzyć rów w stronę Brzezia, zmienić kierunek odwodnienia terenu, wykorzystać przepust pod ul. Brzeską i doprowadzić wodę do rowu nr 15. Należy również wyczyścić, pogłębić i skosić trawę oraz wykonać kratę zabezpieczającą wlot wody do przepustu jak w Sudole przy ul. Czynu Społecznego.

Takie rozwiązanie pozwoli na uniknięcie podtopień domostw posadowionych po prawej stronie ul. Brzeskiej, numery 10 i 12.

Miedonia ul. Podmiejska w okolicy posesji nr 51 i 51A

Po przebudowie drogi powiatowej całość wód odprowadzono nowo ułożonym w chodniku odpływem o przekroju $\varnothing$ 300. Trafiają do niego wody pochodzące z:

- odwodnienia nawierzchni drogi powiatowej,
- rowu odprowadzającego wody opadowe z pól po lewej stronie drogi (patrzac od strony centrum),
- ujścia wód deszczowych z drogi dojazdowej do pól i domostw po obu stronach ul. Podmiejskiej.

Każde z tych odwodnień ma średnicę $\varnothing$ 300.

Po wykonaniu przebudowy, po większych opadach deszczu zalewane są przyległe do ulicy posesje 51/51A. Nowy kolektor o przekroju $\varnothing$ 300 o długości około 72 m ułożony w chodniku nie jest w stanie przyjąć dużej ilości spływającej wody.

Można zakładać że problem zostanie rozwiązany po realizacji zadania zapisanego w budżecie miasta na 2025 rok.

Miedonia ul. Rzeczna

Zamulony przepust pod ul. Piotrowską. Rów odprowadzający wody opadowe biegnący wzdłuż ul. Rzecznej na odcinku wzdłuż posesji zadbane, brzegi rowu umocnione płytami ażurowymi.

W końcowym odcinku, rów biegnący pomiędzy polami jest zarośnięty trawą, ma fragmentami poobrywane brzegi, dno jest spłyczone, czego skutkiem są podtopienia posesji wyżej położonych i zakładu produkcyjnego w końcowym odcinku ulicy.

Należy założyć że problem zostanie rozwiązany po:

- poprawie przepustowości poprzez wyczyszczenie (udrożnienie) rur pod ul. Piotrowską, który to przepust pod drogą jest zamulony ziemią i śmieciami naniesionymi przez spływającą wodę,
- udrożnieniu (powiększeniu przekroju rowu) w celu umożliwienia spływu wód do rowu K1.

Studzienna, ulice Broniewskiego; Sobieskiego; Wawrzyńca i Kopca.

Odprowadzenie wód opadowych ze zbiornika zlokalizowanego przy ul. Sobieskiego następuje w kierunku ulic Sobieskiego i Wawrzyńca.

Woda odprowadzana w kierunku Sobieskiego wybija przez pokrywy na studzienkach przy posesjach nr 6 i 7. Kamerą sprawdzono prześwit orurowania, bez uwag.

Na końcu ul. Sobieskiego przy ul. Kopca dobudowano trzy nowe domy które odprowadzają wody deszczowe z posesji i dachów, co może być powodem powyższych problemów.

Być może rozwiązaniem jest ograniczenie ilości wody wypływającej ze zbiornika w kierunku ul. Sobieskiego i ewentualne zwiększenie średnicy odpływu w kierunku ul. Wawrzyńca.

Z ul. Broniewskiego, przy IMiGW, krata nie odbiera wody opadowej z pól, która przelewa się niżej

do Hulczyńskiej i zamula drogę krajową DK 45. Według Komisji problem może rozwiązać kolejne odwodnienie liniowe na ul. Broniewskiego.

Studzienna „Suchy dok”; Floriana (skrzyżowanie z Bojanowską)

„Suchy dok” – urządzenie hydrotechniczne, w opinii pracownika UM wymaga remontu, modernizacji i analizy możliwości zamontowania wyposażenia do automatycznego sterowania przepływem wody.

Ciek wodny biegnący od strony pól wpływa do orurowania zaczynającego się za pierwszym budynkiem przy ul. Bojanowskiej. Woda nanosi ze sobą wszystkie nagromadzone w rowach śmieci, gałęzie i liście, blokując przepływ na kracie przy Floriana. Efektem jest zalewanie sąsiadujących posesji.

Należy rozważyć wygospodarowanie miejsca na zbiornik przed kratą na ul. Floriana oraz umocnienie koryta betonowym murem zabezpieczającym podwórko przyległej posesji przed zalaniem, a także uporządkowanie porośniętego śladu przepływu.

Przeanalizować możliwość podwyższenia muru oporowego od strony prawej (od strony podwórka) i powiększenia przekroju rowu, co spowoduje większy przepływ.

Należy założyć że modyfikacja kraty na przepuście na ul. Floriana (wzorem kraty z ul. Czynu Społecznego) poprawiłaby przepływ.

Problemem w realizacji zadania może być brak możliwości dojazdu ciężkim sprzętem na tyły posesji przy ul. Floriana.

Studzienna ul. Myśliwska i skrzyżowanie Myśliwska/Hulczyńska

Duża ilość wód opadowych płynących ulicą Myśliwską. Posesje położone wzdłuż całej długości ulicy odprowadzają wody opadowe na drogę.

Istnieje koncepcja remontu ul. Myśliwskiej. Odprowadzanie wód deszczowych ma być poprowadzone korytem wtopionym w nawierzchnię jezdni.

Teren rozległy, dużo nowych domostw, fragmentami zabudowa prowadzona nawet w drugiej linii. Wydaje się że wody opadowe z tyłu dachów i podwórek to za duża ilość wody jak na odprowadzenie nawierzchnią drogi, istnieje ryzyko podtopień przyległych posesji.

Sugerujemy rozważenie innej koncepcji niż odprowadzenie wody środkiem ulicy Myśliwskiej. Uważamy że takie rozwiązanie nie jest właściwe i wystarczające, i że należy rozważyć zmianę koncepcji przed rozpoczęciem remontu drogi.

Dodatkowo proponujemy zamontować kratę poprzeczną na skrzyżowaniu ulic Hulczyńskiej i Myśliwskiej, w poprzek ulicy Myśliwskiej, celem wyłapania napływającej wody.

Sudół ul. Czynu Społecznego/Wojnowicka – przepust na skrzyżowaniu

Powodem kontroli było zdarzenie, które spowodowało zatamowanie przepustu. W parowie posadowiono kilka urządzeń wyposażenia placu zabaw. Urządzenia nie zostały należycie zamocowane do gruntu i po intensywnym opadzie popłynęły z wodą, tamując przepływ wody przez kratę

zamontowaną na przepuście.

Krata na wlocie do orurowania według Komisji nie budzi zastrzeżeń i może być wzorem dla innych realizacji, woda przelewa się górą kraty.

Według Komisji konieczna jest systematyczna kontrola zamocowania urządzeń zlokalizowanych w linii cieku.

Ocice ul. Francuska – dolny odcinek

Woda spływająca z łącznika pomiędzy ulicami Czeską i Francuską schodzi ogrodami w/w ulic i rozlewa się na wysokości nieruchomości nr 41, przelewa się na ul. Francuską.

Drugi kierunek spływu wody pojawia się od końca ulicy Górnej (transformator). Koryta odbierające nadmiar wody nie są w stanie odebrać dużej ilości wody płynącej od ulicy Górnej i wlewają się w nieckę na ulicy Francuskiej.

Zdaniem Komisji planowany zbiornik przy ulicy Wiejskiej powinien rozwiązać problem zalewania osiedla przez ulicę Czeską i dopływu do ul. Francuskiej.

Ocice ul. Wiejska/Węgierska

Kanalizacja burzowa w ul. Węgierskiej będzie głównym ciągiem odprowadzającym wodę w planowanym zbiorniku przy ulicy Ocickiej. Wydatki związane z tym zadaniem zaplanowane są w budżecie miasta na 2025 r. W wyniku tej inwestycji istniejąca kanalizacja burzowa na ul. Węgierskiej będzie zmieniona ze średnicy fi 300 na fi 400.

Ocice ul. Górna i okoliczne

Ulica Górna jest zlewnią wszystkich przyległych ulic.

Rozkład kanalizacji burzowej:

- ul. Górna – początek, skrzyżowanie z ul. Węgierską, Szwajcarską – średnica fi 600,
- ul. Chorwacka - średnica fi 400,
- ul. Grecka – takie same warunki zabudowy jak Chorwacka, średnica rur fi 315,
- odcinek od Węgierskiej do Czeskiej – średnica fi 500,
- ulice: Litewska i Włoska – średnica fi 300,
- ul. Francuska fi 400, ul. Osiedleńcza fi 300, ul. Nowy Zamek – fi 200 (?), ulica Gdańska, ciąg burzowy z dwóch kierunków – fi 200 od strony zabudowy i fi 250 od strony kościoła.

Na ul. Górnej w czasie intensywnych opadów i dużej ilości wody, woda nagromadzona w kanalizacji burzowej wybija kratkami burzowymi, ta sama sytuacja występuje w dolnym odcinku ul. Francuskiej.

Od ul. Gdańskiej odprowadzenie wody deszczowej odbywa się otwartym rowem. Do ustalenia średnice rur kanalizacji burzowej na ulicach Szczecińskiej i Koszalińskiej. Na skrzyżowaniu ulic Górnej i Dolnej rów idący od strony Górnej przechodzi pod drogą do rowu wzdłuż ulicy Dolnej i kontynuuje swój bieg

wzdłuż dalszej części ulicy Górnej. Po 200 – 300 m. przechodzi na lewą stronę drogi i wchodzi do nowo wybudowanego zbiornika. Od granicy zbiornika wzdłuż zabudowy garażowej ciek został orurowany, według szacunku Komisji, za małą średnicą co uniemożliwia odprowadzenie dużej ilości wody.

Ocice ul. Głubczycka/Wiejska

Wody spływające z pól znajdują ujście w cieku wodnym biegnącym wzdłuż ulicy Dolnej.

Ocice ul. Dolna

Rów zbierający wody opadowe z pól leżących pomiędzy ul. Głubczycką a Ocicami Górnymi odprowadza wodę do skrzyżowania ulic Chorwackiej i Kołtątaja.

Na odcinku pomiędzy ulicami Kołtątaja i Wesołą dokonano remontu i modernizacji cieku oraz dojazdów do posesji. Rów biegnie wzdłuż posesji pomiędzy ulicami Wesołą, a Małą aż do przepustu pod ul. Gdańską.

Ciek stanowi zagrożenie dla przyległych posesji w przypadku nagromadzenia dużej ilości wody, łączy się z rowem opisanym w obszarze nr 10 .

Ocice, pomiędzy Czeską i Francuską

Łącznik pomiędzy ulicami zbiera część wody płynącej z ulicy Czeskiej i poprzez garaże oraz ogrody przelewa się do ulicy Francuskiej.

Ocice, planowany zbiornik

Na pograniczu ulic Ocickiej i Wiejskiej na terenie przyległym do drogi zaplanowano budowę zbiornika, którego rola ma polegać na odbiorze napływającej z pól wody opadowej , która obecnie zalewa rejon ulicy Czeskiej. Na dzień dzisiejszy pozyskano teren pod budowę i ogłoszono przetarg w celu wyłonienia wykonawcy. W budżecie na 2025 r. zabezpieczono środki na wykonanie zadania.

Ocice ul. Wierzyńskiego

Woda napływa z pól, które spadek mają w stronę miasta. Odcinek od ul. Wierzyńskiego do pętli Starowiejska – droga została przebudowana do krzyżówki z Leśmiana. Nawieziono kamienia szutrowego co spowodowało podniesienie nawierzchni i który jest wypłukiwany po każdej nawałnicy na sąsiadujące pola. Kamień zalega na polu i uniemożliwia prowadzenie prac polowych. W 2024 r. oględziny terenu były przeprowadzane przez Komisję z UM co jednak nie wpłynęło na jakiegokolwiek działania.

Użytkownik pola nie wykorzystuje pasa o szerokości ok. 3 m, co powoduje dla niego straty. Powierzchnia drogi dojazdowej do pól zamienia się w potok rwącej wody, która równolegle wyrывa jej fragmenty. Newralgicznym miejscem zrzutu wody jest skrzyżowanie ulic Leśmiana i Wierzyńskiego.

Zdaniem komisji należy uregulować spływ wody opadowej aby nie zalewała przyległych pól nanosząc

jednocześnie osad (kamień ,muł). Wnioskiem komisji jest pilna potrzeba aby w miarę możliwości przyspieszyć wszczęcie prac nad budową zbiornika zgodnie z koncepcją opracowaną przez wydział ochrony środowiska. Użytkownik terenów rolnych wnioskuje o wykopanie rowów celem przejęcia wód opadowych co wyreguluje ich odprowadzanie i deklaruje współpracę w ramach uregulowania spraw własnościowych. Natomiast istniejące rowy przeciwdeszczowe odprowadzające wodę w niektórych fragmentach są mocno spłycone i wypłukane jak i zanieczyszczone materiałem spływającym z pól.

Ocice, ulice Leśmiana - Starowiejska

Ulica Leśmiana rozpoczynająca bieg od zabudowy w Ocicach (od firmy ELDA) sprowadza wody opadowe z pól w kierunku krzyżówki ul. Wierzyńskiego, analogicznie obszary gruntowe spod wieży ciśnień również sprowadzają opady w kierunku ul. Wierzyńskiego.

Jednocześnie od wieży ciśnień do ulicy Starowiejskiej zasilane jest to dodatkowo przyjmowanym opadem. Rów przeciwdeszczowy odprowadzający wodę na niektórych fragmentach jest mocno spłycony, wypłukany jak i zanieczyszczony materiałem spływającym z pól.

Markowice Ordona

Za mały przepust pod wjazdem na działkę nr 22 wykonany przez właściciela działki blokuje przepływ wód opadowych z górnej części ulicy.

Markowice Norwida

Widzimy konieczność pogłębienia rowu odwadniającego fragment ulicy Gałczyńskiego i ulicę Norwida.

Markowice Klonowa

Woda spływająca z pól zalewa nowe osiedle. Mieszkańcy przekopują drogę w celu udrożnienia przepływu wód opadowych do rowu znajdującego się po drugiej stronie drogi. Celem zabezpieczenia osiedla deweloper wykonał murek oporowy.

Markowice Kasztanowa skrzyżowanie z Wita Stwosza

Brak rowów melioracyjnych co skutkuje zalewaniem i zamuleniem drogi przez wodę spływającą z pól.

Markowice Olimpijczyka

Zalewane posesje nr 11, 13, 15, 17, 19. Tworzy się rozlewisko pomiędzy ulicą a nasypem kolejowym. Woda spływa od lasu Obora. Prawdopodobnie przepust pod torami jest niedrożny.

Markowice Gliwicka pomiędzy kościołem a przejazdem kolejowym

Naturalna niecka wypełnia się wodą po silnych opadach deszczu, która zalewa lokale położone na tym

odcinku wzdłuż ulicy. Woda stoi w niecce przez kilka dni i utrudnia bądź uniemożliwia ruch pieszki i kołowy na tym odcinku. Problem być może związany z zalewaniem niecki wzdłuż ulicy Olimpijczyka.

Markowice skrzyżowanie Gliwickiej i Babickiej

Woda płynąca z kierunku osiedla Słoneczny Stok gromadzi się przed przepustem pod ulicą Gliwicką i zalewa posesje nr 2 i 4 przy ulicy Babickiej.

Ostróg, ulice Segeta, Kapuścika i Rogera:

W przypadku intensywnych opadów, wezbrania Odry i zamknięcia klap spustowych przy ul. Nowary, w kanalizacji burzowej powstaje cofka i zalewa okoliczne budynki, a zwłaszcza piwnice powodując liczne straty w mieniu mieszkańców.

Zdaniem mieszkańców zamontowanie automatycznej pompy o dużej wydajności w studni przelewowej na osiedlu XXX lecia uchroni ich przed stratami.

Do głównych przyczyn występowania problemu należą:

- zarośnięte, niedrożne i nieczyszczone rowy,
- zbyt mały przekrój rowów,
- brak rowów wzdłuż dróg dojazdowych do pól w tym ich zanik przez zaoranie,
- niewłaściwe przekroje przepustów i rur kanalizacyjnych,
- zbyt mała ilość zbiorników retencyjnych,
- zagęszczenie zabudowy i częsta „betonoza”.

Zdaniem Komisji konieczne jest wykonanie analizy ilości wód opadowych na terenach najbardziej narażonych na zalewanie.

Na tym protokół zakończono.

Pouczenie:

1. Kierownik kontrolowanego podmiotu w przypadku odmowy podpisania protokołu jest zobowiązany do złożenia - w terminie 3 dni od daty odmowy - pisemnego wyjaśnienia jej przyczyny. Wyjaśnienia składa się na ręce Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej.
2. Kierownik kontrolowanego podmiotu ma możliwość zgłoszenia na ręce Przewodniczącego Rady - w terminie 7 dni od daty przedstawienia kierownikowi kontrolowanego podmiotu protokołu pokontrolnego do podpisania - pisemnych uwag dotyczących kontroli i jej wyników.

3. Kierownik kontrolowanej jednostki zobowiązany jest zawiadomić Komisję Rewizyjną o sposobie realizacji wniosków oraz podjętych działaniach służących usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości w terminie 30 dni od podpisania protokołu lub odmowy podpisania protokołu.
Protokół niniejszy sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej.

Protokół zawiera 9 stron.

Racibórz, dnia 06 sierpnia 2025 r.

Podpisy kontrolujących członków komisji:

Henryk Mainusz

Mainusz Henryk

Justyna Poznakowska

Poznakowska Justyna

Piotr Klima

Klima Piotr

Dariusz Polowy

Polowy Dariusz

Adam Witecki

Data i podpis kierownika kontrolowanego podmiotu:

.....

PREZYDENT MIASTA

Jacek Worpachowicz

[Signature]

